

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 11Csp/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721202571
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Šabl'ová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8721202571.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Monikou Šabl'ovou v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, Boulevard Haussmann 1, Paríž, Francúzska republika, konajúca na Slovensku prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, Karadžičova 2, Bratislava - Staré Mesto, 811 09, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly s. r. o., Ventúrska 16, Bratislava - Staré Mesto 811 01, proti žalovanému: Z. Q., J.. XX.X.XXXX, H. XXX/X, XXX XX X. Y., v konaní o zaplatenie 1 466,92 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1 431,92 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 431,92 eur od 17.1.2019 do zaplatenia, to všetko v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručенou súdu dňa 23.9.2021 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 466,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 431,92 eur od 17.1.2019 do zaplatenia ako aj úroky z dlžnej úverovej istiny vo výške 30 % ročne zo sumy 1 212,73 eur od 17.1.2019 do zaplatenia a na náhradu trov konania. V žalobe uviedol, že dňa 2.2.2017 uzavrel žalobca ako veriteľ na jednej strane so žalovaným ako dlžníkom na strane druhej Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb podľa zákona č. 492/2009 Z.z. Obsahom úverovej zmluvy bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému revolvingový úver vo forme úverového rámca do výšky 5 000 eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného v zmluve a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý revolvingový úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami a to formou mesačných splátok. Žalovaný sa zaviazal riadne a včas splácať poskytnuté úvery formou dohodnutých pravidelných mesačných splátok.

Podľa bodu 1.5. Úverovej zmluvy žalovaný súhlasil s tým, aby žalobca poukázal peňažné prostriedky vo výške prvého čerpania revolvingového úveru predajcovi, ktorý žalovanému predal tovar opísaný v základných podmienkach úverovej zmluvy. Na základe tohto súhlasu žalobca poskytol prvé čerpanie úveru žalovanému tak, že uhradil požadované peňažné prostriedky na účet predajcu a žalovanému vydal kreditnú kartu na jeho meno a poskytol mu dohodnuté platobné služby s ňou spojené.

Podľa bodu 3.1. Úverovej zmluvy bol žalovaný oprávnený čerpať revolvingový úver formou financovania nákupu tovaru a/alebo služieb v obchodných miestach, ktoré akceptujú túto kartu, výberom finančných prostriedkov v hotovosti pomocou karty v miestach na to určených, prevodom na účet určený žalovaným alebo iným dohodnutým spôsobom, a to aj pri použití informačných technológií. Žalovaný takto po dobu

trvania úverového vzťahu vyčerpal z poskytnutého úverového rámca peňažné prostriedky v celkovej výške 1 504,55 eur tak, že

sumu 1 482,35 eur žalovaný čerpal výbermi hotovosti z bankomatov, platbami na vybraných obchodných miestach, financovaním na svoj účet a platbami doplnkového poistenia a sumu 22,20 eur predstavujú poplatky, ktoré žalobca účtoval žalovanému v súlade s úverovou zmluvou ako súčasť úverovej istiny. Uvedené skutočnosti potvrdzuje Výpis z úverového účtu žalovaného a Potvrdenie o odfinancovaní peňažných prostriedkov, ktoré žalobca predkladá v prílohe.

Podľa bodu 4.3. Úverovej zmluvy sa žalovaný zaviazal riadne a včas splácať poskytnutý úver, a to formou dohodnutých pravidelných mesačných splátok, ak sa s bankou nedohodol inak. Banka splátku použije na úhradu splatných záväzkov klienta. Pri výpočte úrokov z úveru vychádza banka z roku s 365 dňami (v prípade prestupného roku s 366 dňami) a zo skutočného počtu dní. Žalovaný svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil. Napriek zmluvne dohodnutým splátkam poskytnutého úveru uhradil žalovaný žalobcovi do dnešného dňa len časť dlžnej sumy, a to sumu vo výške 691,55 eur, čo preukazuje Výpis z úverového účtu žalovaného, ktorý žalobca prekladá v prílohe. Na predžalobné výzvy žalovaný nereagoval.

Podľa bodu 7.1. Úverovej zmluvy v prípade, ak klient nespláca poskytnutý úver riadne a včas, ak klient poskytol banke nepravdivé údaje, ak bolo na majetok klienta alebo manžela/manželku klienta začaté exekučné konanie, ak klient riadne a včas nespláca svoje ďalšie záväzky voči banke alebo iným veriteľom, je banka oprávnená: a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požadovať splatenie úveru vrátane príslušných úrokov a poplatkov v lehote a s účinnosťou, ktorú banka určí v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, b) odstúpiť od úverovej zmluvy s okamžitou platnosťou, c) vypovedať úverovú zmluvu; výpovedná doba je dva mesiace a začína plynúť v 1. deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola klientovi výpoveď zaslaná, d) pozastaviť ďalšie čerpanie úveru.

Podľa bodu 10. Úverovej zmluvy banka doručuje všetku korešpondenciu a oznamy klientovi poštou (obyčajná alebo doporučená listová zásielka alebo zásielka do vlastných rúk), elektronickými komunikačnými médiami (e-mail, fax, sms alebo iné elektronické médium) alebo prostredníctvom kuriéra. Banka môže poskytnúť alebo sprístupniť klientovi informácie týkajúce sa jeho úveru alebo zasielať oznamy i prostredníctvom klientskej zóny. Klientská zóna je zabezpečená webová stránka banky, do ktorej klient získava prístup po zadaní požadovanej identifikácie. Za riadne doručovanie korešpondencie klientovi sa považuje doručenie korešpondencie dlžníkovi alebo spoludlžníkovi.

V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného žalobca vyhlásil dňa 16.1.2019 mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu.

Podľa bodu 7.2. Úverovej zmluvy Banka je oprávnená v prípade porušenia povinnosti splácať poskytnutý úver riadne a včas, požadovať od klienta zaplatenie úrokov z omeškania v zákonom stanovenej výške odo dňa nasledujúceho po dni, kedy došlo k omeškaniu klienta so splácaním úveru a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a klient je povinný úroky z omeškania a náklady spojené s uplatnením pohľadávky zaplatiť. Banka je oprávnená od klienta požadovať náhradu škody, ktorá banke vznikla v súvislosti s porušením povinnosti klienta.

Podľa bodu 7.4. Úverovej zmluvy ku dňu účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru alebo odstúpenia od úverovej zmluvy alebo výpovede úverovej zmluvy je splatný celý dlh klienta voči banke. Nesplatená istina úveru je až do dňa jej úplného splatenia úročená podľa úrokovej sadzby dohodnutej v úverovej zmluve, t.j. klient je povinný zaplatiť úroky od doby poskytnutia úveru do vrátenia peňažných prostriedkov v celom rozsahu.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam má žalovaný voči žalobcovi k dnešnému dňu neuhradené záväzky po lehote splatnosti v celkovej výške 1 466,92 eur (1 212,73 eur z titulu zvyšku dlžnej úverovej istiny; 182,51 eur z titulu dlžných úrokov z úveru; 36,68 eur z titulu dlžného poistného z úveru, 35 eur z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky). Okrem toho je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi úroky z dlžnej úverovej istiny vo výške 30 % ročne zo sumy 1 212,73 eur od 17.1.2019 do zaplatenia a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 431,92 eur od 17.1.2019 do zaplatenia. Žalobca v prílohe predložil výpis z úverového účtu žalovaného, z ktorého sú zrejmé dátumy splatnosti a výška predpísaných splátok, ako aj všetky pohyby na úverovom účte žalovaného, t.j. kedy a v akej výške poskytol žalobca žalovanému peňažné prostriedky a zároveň kedy a v akej výške žalovaný splácal poskytnutý úver.

2. Súd doručil uznesenie na vyjadrenie k žalobe spolu so žalobou a jej prílohami a poučením o procesných právach a povinnostiach žalovanému dňa 14.10.2021 a vyzval ho na vyjadrenie k žalobe. Žalovaný sa písomne nevyjadril.

3. Pojednávania dňa 30.11.2021 sa žalobca ani jeho právny zástupca nezúčastnili. Svoju neúčast' písomne ospravedlnili, pričom žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, napriek riadne vykázanému doručeniu predvolania. Svoju neúčast' neospravedlnil riadne a včas. Súd pojednával v súlade s § 180 CSP v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

4. Súd na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi: Výpisom z Obchodného registra žalobcu, zmluvou o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcovou zmluvou o poskytovaní platobných služieb, potvrdeniami o odfinancovaní finančných prostriedkov, Prehľadom splátok a úhrad žalovaného na zmluvu, Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti a predžalobná výzva, doručenkami, zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb dňa 2.2.2017. Predmetom úverovej zmluvy bol záväzok banky poskytnúť žalovanému úver na financovanie kúpy spotrebného tovaru u predajcu uvedeného na úverovej zmluve a žalovaný sa zaviazal vrátiť úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou mesačných splátok vo výške 58,49 eur. V zmluve bola dohodnutá výška úrokovej sadzby 30 % p. a a RPMN 34,48 %, priemerná RPMN 22,88 %, splatnosť mesačnej splátky vždy 10. deň v mesiaci a to v 12. rovnakých mesačných splátkach. Cena tovaru predstavovala sumu 300 eur a išlo o mobil. Poplatok za kreditnú kartu bol vo výške 0 eur. Celková čiastka k zaplateniu predstavovala 701,88 eur.

Žalovaný uhradil len časť dlžnej sumy to vo výške 691,55 eur čo žalobca preukázal výpisom z úverového účtu žalovaného. Žalovaný po dobu trvania úverového vzťahu vyčerpal peňažné prostriedky v celkovej výške 1 504,55 eur a to sumu 1 482,35 eur platbou za tovar, výberov z bankomatov a platbami na vybraných obchodných miestach a platbami doplnkového poistenia, 22,20 eur predstavujú poplatky, ktoré žalobca účtoval žalovanému v súlade s úverovou zmluvou. Dňa 16.1.2019 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v dôsledku neplnenia dohodnutým splátok zo strany žalovaného, čím sa stal dlh žalovaného splatným v celom rozsahu.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky je možné dohodnúť odplatu, pokiaľ je poskytovanie úveru predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 platí, že „Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia,

sú neplatné...“, pričom toto ustanovenie bolo následne novelou - zákonom č. 102/2014 Z. z. s účinnosťou od 1.4.2015 precizované o tretiu vetu, v zmysle ktorej „Z odôvodnenia doplnenia ustanovenia § 52 ods. 2 OZ, ktoré bolo vykonané formou návrhu výboru NR SR vyplýva, že zákonodarca má bezpochyby za to, že na všetky spotrebiteľské záväzky, a teda aj na spotrebiteľské záväzky, ktoré sú svojou povahou tzv. absolútnym obchodom sa má prednostne použiť právny režim Občianskeho zákonníka, a nie Obchodného zákonníka...Na druhej strane však bezpochyby, a to aj s účinkami retrospektívnymi, platí a musí platiť, že právny režim záväzku, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, a ktorý má svoj základ v Obchodnom zákonníku sa riadi výhradne právnym režimom Občianskeho zákonníka“.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 „Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva[resp. v znení novely účinnej od 1.3.2010 ktoré mu priznávajú tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa], alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.“.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinný v čase uzatvárania úverovej zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

5.Vo vzťahu k uplatnenému nároku na plnenie je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo, keď vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom, v ktorom žalovaný je spotrebiteľom. Aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ustanovenia § 497 a nasl. ObZ s výnimkou takých zmluvných podmienok aké má na mysli ust. § 54 ods. 1 OZ. Pri aplikácii Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy, ktorých predmet záväzkov je určený Obchodným zákonníkom, v dôsledku kogentného ust. § 261 ods. 6 písm. d) - absolútne obchody, sa práva a povinnosti spravujú Obchodným zákonníkom. Ak je účastný týchto vzťahov spotrebiteľ, na takéto úvery sa aplikuje aj zák. č. 129/2010 Z. z.. Z ustanovenia § 497 a ustanovenia § 502 ObZ vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, pričom záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou. Obdobne aj z ust. § 1 ods. 3 písm. i) zák. č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľským úverom nie je úver bez úroku a bez ďalších poplatkov. Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj ročná úroková sadzba. V zmysle ust. § 121 ods. 3 OZ sú úroky a úroky z omeškania príslušenstvom pohľadávky. Úroky sú v zásade splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. V ust. § 506 ObZ je upravený právny režim, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú čiastku s úrokmi. Veriteľ má tak možnosť uplatniť proti dlžníkovi, ktorý si neplní svoj záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach a je v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, právny prostriedok, že môže požadovať spolu s odstúpením od zmluvy o úvere vrátenie dlžnej sumy s úrokmi. Toto ustanovenie upravuje účinky odstúpenia od zmluvy o úvere odlišným spôsobom než je tomu v ust. § 351 ObZ alebo v ust. § 48 ods. 2 OZ. V danom prípade ide o špeciálnu právnu úpravu. Povinnosť vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok ale záväzok pôvodný,

ktorý sa odstúpením od zmluvy „modifikoval“ vo svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ust. § 506 ObZ zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými v zmysle ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri vyhlásení predčasnej splatnosti môže veriteľ postupovať len v súlade a za podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka v prípade každej formy spotrebiteľského úveru (pôžička, úver, odložená platba a iné). Aplikácia ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je vylúčená.

6. Žalobca vo svojej žalobe žiadal priznať úrok až do splatenia úveru. Zosplatenie úveru je len zmenou termínu splatnosti na ktorú má veriteľ nárok. Ak dlžník je povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach odporuje logickému výkladu, aby bol od tohto oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti.

7. Vykonaním dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná, je nesporné, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o poskytnutí revolvingového spotrebiteľského úveru na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému spotrebiteľský úver, pričom žalovaný porušil zmluvné podmienky, nesplácal úver riadne a včas. Jednotlivé uplatnené nároky z časti nie sú v rozpore so spotrebiteľským právom a preto súd priznal žalobcovi zaplataenie sumy 1 431,92 eur. Súd nepriznal úrok z dlžnej úverovej istiny vo výške 30 % ročne zo sumy 1 212,73 eur od 17.1.2019 do zaplataenia ako aj nepriznal žalobcovi 35 eur z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré žalobca nepreukázal.

8. Z vyššie citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že spotrebiteľ sa zaväzuje vrátiť veriteľovi istinu a (platiť) úroky (resp. celkové náklady) na základe zmluvy s veriteľom. Obsahom tejto zmluvy je tiež dohoda strán o výške úrokovej sadzby (§ 9 ods. 2 písm. i) Zákona) a tiež vymedzenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (ust. § 9 ods. 2 písm. l) Zákona). Ak výška úrokovej sadzby nie je v zmluve uvedená, v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) Zákona sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Povinnosť platiť úroky, ako aj ich výška, teda vyplýva priamo zo zmluvy, z dohody strán, a nie z právneho predpisu. Bez zmluvy niet spotrebiteľského úveru. Bez zmluvy niet záväzku spotrebiteľa platiť (riadne, zmluvne dohodnuté) úroky. Bez dohody strán o výške úrokovej sadzby veriteľ na úroky nemá nárok, pretože úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (ust. § 11 ods. 1 písm. b) Zákona).

9. V § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka sa uvádza, že: „Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.“. Keď berieme do úvahy ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 54 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, ustanovenie § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nie je možné aplikovať pre prípad zmlúv o spotrebiteľských úveroch, nakoľko absencia stanovenia úroku v zmluve o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru nespôsobí povinnosť platiť obvyklé úroky tak, ako to predpokladá citované ustanovenie Obchodného zákonníka, ale spotrebiteľský úver sa bude považovať za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) Zákona), nakoľko nebude obsahovať náležitosť požadovanú zákonom a to úrokovú sadzbu (§ 9 ods. 2 písm. l) Zákona). Dohoda o úrokoch má pri zmluvách o spotrebiteľských úveroch (bez ohľadu na konkrétnu formu spotrebiteľského úveru) výlučne zmluvný charakter, a to aj v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru. Dohodnuté (zmluvné) úroky (napr. podľa § 685 alebo § 779 OZ) predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti? nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Úroky sú vecou dohody účastníkov právneho úkonu (viď komentár k ustanoveniu § 517 Občianskeho zákonníka z vydavateľstva C.H.Beck 2015 Števček a kolektív autorov).

10. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany veriteľa v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zaniká tak aj povinnosť spotrebiteľa splácať veriteľovi poskytnutý spotrebiteľský úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky. Ak hlavný záväzok zanikne, zaniká aj akcesorický záväzok; pretrváva len povinnosť nahradiť už splatné úroky. Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úrok z omeškania. Takýto záver je logický, pretože z podstaty zmluvného úroku vyplýva, že je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. V opačnom prípade by na ťarchu účastníka dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z pôžičky,

jednak úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo ak veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 OZ. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej má veriteľ právo na zmluvné úroky aj počas doby, po ktorú je dlžník v omeškaní s vrátením pôžičky, pretože aj počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi prostriedkami nakladať a dlžník by mal mať povinnosť kompenzovať veriteľa za celý čas, po ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Sankciou za omeškanie dlžníka, motiváciou, čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania. Aj dohody, ktoré obsahujú právo veriteľa na zmluvné úroky za čas omeškania dlžníka, odporujú účelu zákona, a preto ich treba považovať za neprípustné (viď komentár k § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, z vydavateľstva C.H.Beck 2015 Števček a kolektív autorov).

11. Zo zákona (§ 565 Občianskeho zákonníka) však spotrebiteľovi vzniká voči veriteľovi nová povinnosť - „zaplatiť celú pohľadávku“, teda povinnosť zaplatiť veriteľovi nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorých sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. „Zákon pritom otázku splatnosti zvyšku pohľadávky po strate výhody splátok osobitne nerieši. Je preto nevyhnutné aplikovať § 563 OZ a túto pohľadávku považovať za jednorazovo splatnú ako celok odo dňa nasledujúceho po žiadosti veriteľa, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak“. Nakoľko zmluva zaniká vyhlásením predčasnej splatnosti a práve týmto okamihom nastupuje nová povinnosť spotrebiteľa, práve k tomu okamihu sa zastavuje (zmluvne dohodnutá) povinnosť spotrebiteľa platiť (riadne, zmluvne dohodnuté) úroky a spotrebiteľ je povinný vrátiť veriteľovi popri nesplatennej istine len tie (riadne, v zaniknutej zmluve dohodnuté) úroky, ktoré boli splatné k predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V prípade, že spotrebiteľ túto svoju novú peňažnú povinnosť (vrátiť veriteľovi nesplatenú istinu a splatné úroky, výška ktorej bola ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zafixovaná) nesplní (riadne) a včas, dostáva sa do omeškania s plnením svojej novej peňažnej povinnosti voči veriteľovi (§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Úroková sadzba, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s plnením splátok sa bude aplikovať len v prípade omeškania spotrebiteľa so splácaním záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a len do vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa pričom požadovaná suma sa zafixuje k účinnosti tohto zosplatenia a pre prípad omeškania spotrebiteľa s vrátením takto zafixovanej sumy pristúpi k tomuto fixnému záväzku spotrebiteľa nová povinnosť a to povinnosť platiť úroky z omeškania.

12. § 503 Obchodného zákonníka upravuje otázku splatnosti úrokov pre úvery a to aj pre spotrebiteľské úvery, pričom ust. ods. 1 a 2 upravujú otázku riadneho splácania úrokov dohodnutých v zmluve a ust. ods. 2 upravuje toto riadne splácanie pre prípad, že sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach. Pre otázku splatnosti úrokov je podstatná prvá a posledná veta ust. ods. 1 citovaného ustanovenia, v zmysle ktorého „Záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. ... V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.“. Práve prvá a posledná veta citovaného ustanovenia ustanovujú, že veriteľ je oprávnený na (riadne) úroky len do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti. Obchodný zákonník *expressis verbis* v prvej vete citovaného ustanovenia upravuje, že „záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť“ použité peňažné prostriedky a nie „záväzok platiť úroky je splatný v momente vrátenia“ použitých peňažných prostriedkov. *Expressis verbis* úpravu obsahuje tiež tretia veta citovaného prvého odseku § 503 Obchodného zákonníka, keď splatnosť úrokov nastáva „v čase, keď sa má vrátiť“ zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, a nie „v čase, keď dlžník vráti“ zvyšok poskytnutých prostriedkov. Toto citované ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je koncipované jednoznačne a neprípúšťa žiaden iný výklad. Ust. ods. 3 upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Toto ustanovenie zakotvuje, ak sa naplní hypotéza prvej vety (dlžník skutočne vráti) peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, dlžník nebude povinný platiť úroky pre celé úverové obdobie dohodnuté v úverovej zmluve, ale len do obdobia, kedy peniaze vráti (viď článok Mgr. Antona Pavúka s názvom „Neexistencia nároku veriteľa na riadne - zmluvne dohodnuté úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru“).

13. Veritelia často svoje nároky na riadne úroky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti podporujú práve ust. § 503 ods. 3, druhou vetou Obchodného zákonníka, a síce že „úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov“, tak je tomu aj v tomto prípade, keďže banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke. Vzhľadom na vyššie uvedené sa jedná o nesprávnu argumentáciu, nakoľko citované ustanovenie upravuje len splatnosť úrokov v prípade predčasného splatenia úveru zo strany

dlužníka, a Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanoveniach § 503 ods. 1 a 2, ktoré veriteľa oprávňujú na riadne úroky len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

14.V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa zmluva o spotrebiteľskom úvere zaniká. Zánikom zmluvy zanikajú práva a povinnosti zmluvných strán v nej uvedené. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. V prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky. Povinnosť spotrebiteľa platiť veriteľovi riadne úroky po tom, čo sa veriteľ vykonaním jednostranného právneho úkonu rozhodol ukončiť zmluvný vzťah so spotrebiteľom, nevyplýva zo žiadneho ustanovenia žiadneho právneho predpisu, naopak, ust. § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje túto otázku pre spotrebiteľské úvery vo forme úveru, vyslovene ustanovuje splatnosť úrokov k času vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie k ich skutočnému vráteniu.

15.V rozsudku Krajského súdu Prešov z 30.6.2015 sp. zn. : 6Co/190/2014 sa okrem iného uvádza: stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov, kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Ak teda nastal stav kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

16.Z vyššie uvedených dôvodov súd preto nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie 30 % p.a. zmluvného úroku za obdobie po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Bol priznaný len úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy tak ako je uvedené vo výroku rozsudku a to v súlade s nižšie citovanými zákonnými ustanoveniami.

Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zák. dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškani. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

17.Kedže žalovaný bol s plnením peňažného dlhu v omeškani, žalobca ako veriteľ má voči nemu nárok na zákonné úroky z omeškania vyčíslené v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy úveru, na zaplatenie ktorých súd zaviazal žalovaného.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18.O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor skončený. Pomer úspechu je základným meradlom pre nárok na náhradu trov. V danom prípade mal žalobca úspech v spore, keď súd priznal istinu vo výške 1 431,92 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % a jeho neúspech predstavuje nepriznanie sumy 35 eur z titulu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré nepreukázal ako aj nepriznania 30 % úroku z dlžnej úverovej istiny zo sumy 1 212,73 eur od 17.1.2019 do zaplatenia, kedy výška týchto úrokov za obdobie do dňa rozhodnutia súdu, do 30.11.2021 predstavuje 1 045,60 eur a po pripočítaní sumy 35 eur je táto suma 1 080,60 eur v ktorej časti úspešný žalobca nebol. Súd pri rozhodnutí o trovách konania vychádzal

z pomeru úspechu, ktorý je základným meradlom pre nárok na náhradu trov konania. Ak mal žalobca v spore úspech len čiastočný, potom sa náhrada trov pomerne rozdelí, avšak aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo sporových strán. Ak sa v spore navzájom vyvážia úspech a neúspech, náhradu trov sa spravdla neprizná žiadnej zo strán sporu, k čomu sa súd priklonil aj v tomto prípade a rozhodol tak, že žiadna zo sporových strán nemá právo na náhradu trov konania. Navyše žalovanému v tomto spore žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.